ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ต้นทุนการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรศูนย์พัฒนาโครงการหลวงใน ปีเพาะปลูก 2547 - 2548

ผู้เขียน

นายเลอสัณห์ มูฮำหมัดอารี

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ คร.วรทัศน์ อินทรักคัมพร ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์รำไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย กรรมการ รองศาสตราจารย์ คร.ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงต้นทุนการผลิตผักอินทรีย์เฉลี่ยของผัก อินทรีย์ 14 ชนิด ของเกษตรกรชาวเขาที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง เพื่อเปรียบเทียบ ต้นทุนการผลิตของแต่ละศูนย์พัฒนาโครงการหลวงและเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและ ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการปลูกผักอินทรีย์แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นเกษตรกรที่ปลูกผักอินทรีย์ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง 4 ศูนย์ คือ หนองหอย ห้วยน้ำริน อ่างขางและอินทนนท์ จำนวน 84 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรที่ปลูกผักอินทรีย์ร้อยละ 54.8 เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.0 และอายุเฉลี่ยคือ 40.40 ปี โดยร้อยละ 61.9 ของเกษตรกรที่ปลูกผักอินทรีย์ ไม่ได้เรียนหนังสือ และเกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 4 - 6 คนคิดเป็น ร้อยละ 76.2

ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อพื้นที่มีค่าตั้งแต่ 2,599.45 - 6,989.61 บาท/งาน พืชที่มีต้นทุนการผลิต เฉลี่ยสูงสุดคือ กะหล่ำปลีรูปหัวใจในฤดูแล้งมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 6,989.61 บาท/งาน ส่วน พืชที่มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ กะน้าจีนฤดูฝนมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่ำที่สุดซึ่งมีค่าเท่ากับ 2,599.45 บาท/งาน

ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยกิโลกรัมต่องานพบว่า กะหล่ำปลีฤดูหนาวมีปริมาณผลผลิตเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 740.91 กิโลกรัม/งาน รองลงมาคือ ผักกาดหัวฤดูหนาว และกะหล่ำปลีรูปหัวใจฤดูหนาว ซึ่งมี ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 625.00 และ 535.50 กิโลกรัม/งาน ตามลำดับ และคะน้ำยอดดอยคำฤดูแล้งมี ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 111.00 กิโลกรัม/งาน

ต้นทุนเฉลี่ยแบบธรรมดาของผักอินทรีย์อยู่ระหว่าง 5.92 -36.62 บาท/กิโลกรัม โดยคะน้า ฮ่องกงฤดูแล้ง มีต้นทุนเฉลี่ยสูงสุดคือ 36.62 บาท/กิโลกรัม คะน้ำฮ่องกงฤดูหนาว เบบี้ฮ่องเต้ฤดูแล้ง และคะน้ำฮ่องกงฤดูฝน มีต้นทุนเฉลี่ยเท่ากับ 28.20, 27.85 และ 27.00 บาท/กิโลกรัม ตามลำดับ ส่วน ผักกาดหัวในฤดูหนาวมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากับ 5.92 บาท/กิโลกรัม

ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักอยู่ระหว่าง 5.83 - 36.46 บาท/กิ โลกรัม คะน้ำฮ่องกงฤดู แล้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 36.46 บาท/กิ โลกรัม คะน้ำฮ่องกงฤดูหนาว เบบี้ฮ่องเต้ฤดูแล้งและคะน้ำ ฮ่องกงฤดูฝน มีต้นทุนเฉลี่ยเท่ากับ 28.30, 27.84 และ 27.22 บาท/กิ โลกรัม ตามลำดับ ส่วนผักกาดหัวใน ฤดูหนาวมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากับ 5.83 บาท/กิ โลกรัม

เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกผักอินทรีย์เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่มูลนิธิโครงการ หลวง และเห็นว่าจะจายได้ราคาสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผักปกติ ปัญหาที่เกษตรกรพบคือ คินไม่ดี น้ำไม่เพียงพอ และปัญหาโรคแมลงเข้าทำลาย

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้ คือ มูลนิธิโครงการหลวงควรมีการวางแผนการผลิตให้ สอดคล้องกับปริมาณการขายเพื่อไม่เกิดปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำและสนับสนุนปัจจัยการผลิตใน ระยะแรกเช่น ปุ๋ยอินทรีย์ ระบบกักเก็บน้ำซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการปลูกผักอินทรีย์ ส่งเสริมให้ เกษตรกรใช้วัสดุทางธรรมชาติที่มีในพื้นที่มาใช้เพื่อลดต้นทุน เอาใจใส่ดูและพืชที่ปลูกตามขั้นตอน ของเกษตรอินทรีย์เพื่อให้เกิดความสมคุลทางสภาพแวดล้อมซึ่งจะเป็นการเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อ พื้นที่และต้นทุนการผลผลิตก็จะต่ำลง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved

Independent Study Title Organic Vegetable Production Cost of Farmers at Royal Project

Development Center in Annual Cultivating 2005-2006

Author Mr.Lerson Moohammadaree

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Wallratat Intaruccomporn Chairperson

Assoc. Prof. Rampaipan Apichatpongchai Member

Assoc. Prof. Dr. Thanes Sriwichailamphan Member

Abstract

The objectives of this research were to study the average production cost of 14 different organic vegetables of hill tribes farmers, member of The Royal Project Development Center, to compare production cost of each center and study problem, obstacle and suggestion of 84 farmers who cultivate organic vegetable at 4 locations of The Royal Project Development Center, namely Nong Hoi, Huay Nam Rin, Ang Khang and Inthanon. Data Collection were done through questionaires. Statistical techniques used were frequency, percentage, average, maximum, minimum and standard deviation.

From research finding, it was found that 54.8 % of farmers are male, 44.0 % of age are between 31-40 years old and average age is 40.40 years old. 61.9 % of farmers are uneducated and 76.2 % have 4-6 members in their families.

The production cost per area worth 2,599.45 - 6,989.61 bath/(1/4 Rai). Vegetable which has the highest average production cost is pointed cabbage in Dry season which costs 6,989.61 bath/(1/4 Rai). The lowest one is chinese kale in rainy season which costs 2,599.45 bath/(1/4 Rai).

The amount of average production kilogram per 1/4 Rai showed that winter cabbage has highest average productive amount which is 740.91 kg/(1/4 Rai). The second one is chinese radish and pointed cabbage in Winter season which has average productive amount 625.00 and

535.50 kg/(1/4 Rai) respectively. The lowest one is kale in Dry season which has 111.00 kg/(1/4 Rai)

The normal average cost of organic vegetable is between 5.92 – 36.62 baht/kg. kale in Dry season has the highest average cost which is 36.62 baht/kg. The average cost of kale in Winter season, baby pak-choi in Dry season and kale in Rainy season are 28.20, 27.85 and 27.00 baht/kg respectively. Chinese radish in Winter season has the lowest average cost which is 5.92 baht/kg.

The weighting average production cost is between 5.83-36.46 baht/kg. kale in Dry season has the highest average cost which is 36.46 baht/kg. The average cost of kale in Winter season, baby pak-choi in Dry season and kale in Rainy season are 28.30, 27.84 and 27.22 baht/kg respectively. Chinese radish in Winter season has the lowest average production cost which is 5.83 baht/kg.

Most farmers cultivate organic vegetable because of receiving suggestion from the staff of Royal Project Foundation and the vegetable from the Royal Project can be sold in higher price when compare with normal vegetable. The problems the farmers facing are bad soil, not enough water and pest attack.

The suggestion to this research is the Royal Project Foundation should have production plan which agree with selling amount in order to prevent cost – dropping – down problem and provide production factor in the first period of cultivating such as organic fertilizer, water collecting system which is the most important factor for organic vegetable cultivating. Encourage farmers to use local natural material to reduce the cost and to treat vegetable by following organic agricultural procedure to create environmental balance which will increase production per area and decrease the cost in the same time.

Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved